

TALVINE AIALINNUVAATLUS

Hea aialinnuvaatleja!

Eesti Ornitoloogiaühingu ja Tallinna Linnuklubi koostöös 30. ja 31. jaanuaril läbiviidud talvise aialinnuvaatluse TALV 2010 populaarsus ületas korraldajate ootused. Oma vaatlused edastas **1072 linnusõpra** ning aialinnuvaatlusi tehti **888 paigas** üle Eesti. Selline vaatluste hulk võimaldab edaspidi teha usaldusväärseid järeldusi meie talvituvate aialindude liigilise koosseisu ja arvukuse muutuste kohta.

Kokku vaatlesid linnusõbrad **37 046 lindu vähemalt 62 liigist**. Kõige arvukam liik oli oodatult rasvatihane, kes esines 95% vaatluskohtades ning moodustas pea veerandi lindude koguarvust. Teise koha saavutas üllatuslikult aga rohevint, kes talve esimesel poolel oli üsna harva kohatav talvituja. Neile järgnesid koguarvult põld- ja koduvarblased, hallvares, leevike ja sinitihane. Üllatuslikult sagedaseks osutus muustrastas, keda kohati peaaegu pooltes vaatluskohtades. Samuti üllatas meil vähearvuka talvituja metsvindi rohkus, keda kohati 55 vaatluspaigas. Lisaks kohati näiteks selliseid talviseid haruldusi nagu kuldnokk, punarind, käblik, kaelus-turteltuvi ja tamme-kirjurähn. Röövlindudest vaadeldi raudkulli, kanakulli, hiireviud, välja-loorkulli ja värbkaku. Kaheteistkümnes vaatluspaigas kohati ka aasta lindu 2010 – hallõgijat. Tänavusel külmal talvel märkasid vaatlejad senisest palju tihedamini pasknäärde ja hallõgijate ilmumist toidumajade lähedusse, paljud linnusõbrad tundsid aga muret nurmkanade vähese arvukuse pärast.

Vaatlusi tehti mõlemal päeval pea võrdselt, populaarseimad vaatlusajad olid vahemikus kl 10-11, kl 12-13 ja kl 9-10. Enim linde nähti aga vahemikus kl 10-11 ja kl 12-13. Üksi vaatles üle 80% vaatlejatest, kahekesi üle 16% .

Üle 92% vaatlustest tehti aedades, 5,5% parkides ja ligi 2% kalmistutel. Vaatluskohas toideti linde üle 97% juhtudest.

Omavalitsuste arvestuses oli vaatluskohti ootuspäraselt kõige enam Tallinnas, järgnesid Tartu ja Pärnu. Lindude üldarvult kuulus esikoht samuti Tallinnale, järgesid Tartu ja Kuressaare linn.

Eesti Ornitoloogiaühing ja Tallinna Linnuklubi tänavad kõiki aialinnuvaatlusel osalejaid ning ajakirjanikke, kes aitasid üritusest teavitada. Järgmine talvine aialinnuvaatlus toimub 29.-30. jaanuaril 2011.

Talvist aialinnuvaatlust toetab Keskkonnainvesteeringute Keskus ning Islandi, Liechtensteini ja Norra EMP finantsmehhanismid Avatud Eesti Fondi vahendusel.

TALLINNA LINNUKLUBI

Tabel 1. Talvisel aialinnuvaatlusel TALV 2010 vaadeldud linnuliigid isendite koguarvu järgi.

Nr	Liik	Isendite arv	Kohtamispaiku	Kohtamisagedus (%)	Keskmine isendite arv vaatluskohas	Nr	Liik	Isendite arv	Kohtamispaiku	Kohtamisagedus (%)	Keskmine isendite arv vaatluskohas
1	Rasvatihane	8808	841	94,7	10,5	36	Hallpea-rähn	53	43	4,8	1,2
2	Rohevint	5722	400	45,0	14,3	37	Höbekajakas	51	19	2,1	2,7
3	Põldvarblane	3078	249	28,0	12,4	38	Kuldnokk	28	15	1,7	1,9
4	Koduvarblane või põldvarblane	2609	187	21,1	14,0	39	Pöialpoiss	24	9	1,0	2,7
5	Koduvarblane	2047	219	24,7	9,3	40	Künnivares	22	9	1,0	2,4
6	Hallvares	1877	352	39,6	5,3	41	Musttihane	19	14	1,6	1,4
7	Leevike	1403	292	32,9	4,8	42	Punarind	18	14	1,6	1,3
8	Sinitihane	1293	524	59,0	2,5	43	Porr	16	13	1,5	1,2
9	Hakk	1006	124	14,0	8,1	44	Hiireviu	16	12	1,4	1,3
10	Musträstas	987	415	46,7	2,4	45	Kuuse-käbilind	16	7	0,8	2,3
11	Pasknäär	924	319	35,9	2,9	46	Kanakull	15	14	1,6	1,1
12	Talvike	910	60	6,8	15,2	47	Kaelus-turteltuvi	14	7	0,8	2,0
13	Harakas	683	311	35,0	2,2	48	Hallõgija	13	12	1,4	1,1
14	Kodutuvi	573	103	11,6	5,6	49	Kalakajakas	13	5	0,6	2,6
15	Puukoristaja	543	304	34,2	1,8	50	Roherähn	9	8	0,9	1,1
16	Salutihane e sootihane	534	196	22,1	2,7	51	Määramata kulliline	8	8	0,9	1,0
17	Põhjatihane või salutihane	511	164	18,5	3,1	52	Määramata kirjurähn	8	7	0,8	1,1
18	Sinikael-part	444	19	2,1	23,4	53	Teder	8	2	0,2	4,0
19	Siisike	383	30	3,4	12,8	54	Naerukajakas	6	3	0,3	2,0
20	Suur-kirjurähn	351	269	30,3	1,3	55	Musträhn	5	5	0,6	1,0
21	Põhjatihane	285	108	12,2	2,6	56	Käblik	4	3	0,3	1,3
22	Nurmkana	223	33	3,7	6,8	57	Mänsak	3	3	0,3	1,0
23	Siidisaba	214	15	1,7	14,3	58	Tamme-kirjurähn	2	1	0,1	2,0
24	Metsvint	204	55	6,2	3,7	59	Värbkakk	2	2	0,2	1,0
25	Tutttihane	185	102	11,5	1,8	60	Valgeselg-kirjurähn	1	1	0,1	1,0
26	Urvalind	169	31	3,5	5,5	61	Käbilind	1	1	0,1	1,0
27	Ohakalind	112	17	1,9	6,6	62	Vesipapp	1	1	0,1	1,0
28	Hallrästas	98	50	5,6	2,0	63	Faasan	1	1	0,1	1,0
29	Ronk	84	32	3,6	2,6	64	Laanerähn	1	1	0,1	1,0
30	Väike-kirjurähn	77	70	7,9	1,1	65	Hallhaigur	1	1	0,1	1,0
31	Raudkull	68	66	7,4	1,0	66	Välja-loorkull	1	1	0,1	1,0
32	Sabatihane	68	17	1,9	4,0	67	Hiireviu	1	1	0,1	1,0
33	Suurnokk e suurnokk-vint	68	51	5,7	1,3	68	Kanepilind	1	1	0,1	1,0
34	Põhjavint	61	21	2,4	2,9	69	Laanepüü	1	1	0,1	1,0
35	Muu määramata lind	61	14	1,6	4,4						

Tabel 2. Talvisel aialinnuvaatlusel TALV 2010 osalenud kohalikud omavalitused vaadeldud lidude koguarvu järgi.

Nr	KOV nimi	Vaatlus-kohtade arv	Vaatlejate arv	Lindude arv	Nr	KOV nimi	Vaatlus-kohtade arv	Vaatlejate arv	Lindude arv
1	Tallinn	115	141	3477	91	Valgjärve vald	3	4	128
2	Tartu linn	42	55	1305	92	Valga linn	2	2	127
3	Kuessaare linn	18	19	996	93	Paide vald	4	5	124
4	Pärnu linn	21	28	880	94	Sindi linn	2	2	124
5	Hanila vald	6	8	702	95	Kõue vald	3	4	123
6	Tahkuranna vald	9	9	656	96	Kareda vald	2	2	121
7	Haljala vald	20	24	613	97	Rapla vald	3	5	120
8	Kuusalu vald	11	12	606	98	Raasiku vald	3	3	119
9	Audru vald	19	21	604	99	Orissaare vald	3	3	116
10	Kaarma vald	16	16	569	100	Kanepi vald	4	5	110
11	Abja vald	4	4	560	101	Halliste vald	2	5	107
12	Türi vald	12	16	557	102	Põlva vald	3	5	107
13	Märjamaa vald	12	13	488	103	Rõuge vald	3	3	101
14	Vändra vald	10	11	473	104	Salme vald	2	2	101
15	Haapsalu	5	7	435	105	Paikuse vald	2	2	100
16	Jõgeva vald	7	9	434	106	Emmaste vald	2	2	98
17	Kose vald	12	15	428	107	Veriora vald	2	3	98
18	Viljandi linn	6	7	409	108	Võnnu vald	3	4	98
19	Saku vald	16	28	408	109	Kadrina vald	3	4	96
20	Anija vald	11	13	403	110	Sõmerpalu vald	3	3	96
21	Jõelähtme vald	5	6	400	111	Sõmeru vald	2	2	96
22	Harku vald	14	16	368	112	Kambja vald	3	3	92
23	Nissi vald	10	13	360	113	Haanja vald	2	2	90
24	Vihula vald	10	15	359	114	Haaslava vald	1	1	86
25	Pärsti vald	5	5	343	115	Kunda linn	1	1	86
26	Otepää vald	10	13	338	116	Sangaste vald	2	4	83
27	Viimsi vald	10	13	337	117	Iisaku vald	1	1	82
28	Räpina vald	7	9	333	118	Tõstamaa vald	2	2	80
29	Tori vald	8	9	333	119	Kiili vald	3	3	78
30	Rakvere linn	6	7	329	120	Palamuse vald	1	1	74
31	Vastse-Kuuste vald	5	7	328	121	Rägavere vald	3	7	74
32	Puhja vald	8	8	323	122	Viru-Nigula vald	1	1	74
33	Kohila vald	7	11	310	123	Hummuli vald	1	1	73
34	Häädemeeste vald	7	8	308	124	Toila vald	3	3	70
35	Rakvere vald	7	11	300	125	Kullamaa vald	2	3	69
36	Torva linn	3	4	298	126	Martna vald	2	2	69
37	Kärdla linn	4	4	297	127	Moniste vald	1	1	65
38	Tartu vald	6	9	297	128	Väätsa vald	1	3	65
39	Vinni vald	5	7	295	129	Jõhvi linn	2	2	63
40	Saarde vald	7	8	293	130	Pala vald	2	3	63
41	Lohusuu vald	2	3	287	131	Kihelkonna vald	1	2	62
42	Suure-Jaani vald	6	9	286	132	Puurmani vald	1	1	60
43	Saue vald	9	13	277	133	Kärla vald	1	1	59
44	Käina vald	5	5	275	134	Kohtla-Nõmme vald	1	1	57
45	Helme vald	3	3	274	135	Imavere vald	1	1	55
46	Halinga vald	6	12	266	136	Tamsalu vald	2	4	54
47	Lüganuse vald	3	4	265	137	Torma vald	1	1	54
48	Rae vald	10	10	263	138	Kõrgessaare	2	2	53

					vald				
49	Muhu vald	6	9	254	139	Kiviõli	1	1	52
50	Tapa vald	5	5	253	140	Noo vald	1	2	52
51	Tabivere vald	3	5	245	141	Mäetaguse vald	1	1	51
52	Rakke vald	5	7	242	142	Saue linn	2	3	51
53	Varstu vald	2	2	239	143	Võru vald	3	3	50
54	Keila vald	9	11	237	144	Vigala vald	1	1	48
55	Keila linn	7	8	234	145	Värskla vald	2	2	48
56	Albu vald	4	6	231	146	Rannu vald	1	1	47
57	Põltsamaa vald	6	6	227	147	Lümanda	1	2	46
58	Ridala vald	4	5	222	148	Kaiu vald	1	2	45
59	Sauga vald	6	8	216	149	Luunja vald	2	2	45
60	Viiratsi vald	3	5	212	150	Paistu vald	2	2	44
61	Antsla vald	4	5	210	151	Risti vald	1	1	44
62	Raikküla vald	5	6	210	152	Sonda vald	1	2	44
63	Paide linn	7	11	209	153	Konguta vald	1	2	43
64	Kohtla vald	7	9	208	154	Misso vald	1	1	40
65	Pühalepa vald	6	7	188	155	Saarepeedi vald	1	1	39
66	Vastseliina vald	2	2	186	156	Valjala vald	1	3	38
67	Teadmata	2	2	184	157	Koonga vald	3	4	35
68	Maardu linn	7	8	178	158	Loksa linn	1	1	35
69	Surju vald	4	5	177	159	Tolliste vald	1	1	32
70	Järva-Jaani vald	4	5	174	160	Meeksi vald	4	5	31
71	Lihula vald	3	3	172	161	Noarootsi vald	1	1	31
72	Väike-Maarja vald	4	4	172	162	Pajusi vald	1	1	31
73	Mäksa vald	2	3	169	163	Juuru vald	2	2	30
74	Kolga-Jaani vald	5	5	168	164	Laimjala vald	1	1	30
75	Võru linn	3	3	167	165	Karula vald	2	3	28
76	Vasalemma vald	2	2	158	166	Padise vald	1	1	28
77	Puka vald	3	4	157	167	Tudulinna vald	1	1	27
78	Urvaste vald	2	2	157	168	Lasva vald	1	1	24
79	Põdrala vald	3	4	150	169	Kasepää vald	1	1	22
80	Torgu vald	2	2	145	170	Kõlleste vald	2	2	18
81	Tähtvere vald	4	4	145	171	Mikitamäe vald	1	2	18
82	Elva linn	4	4	144	172	Kohtla-Järve	1	1	17
83	Kehtna vald	5	9	144	173	Mustjala vald	1	3	16
84	Kihnu vald	1	1	143	174	Ahja vald	1	1	15
85	Karksi vald	3	4	142	175	Alajõe vald	1	1	15
86	Ülenurme vald	3	3	142	176	Koeru vald	1	1	15
87	Pihntla vald	5	5	136	177	Põide vald	1	1	14
88	Varbla vald	3	3	131	178	Aseri vald	1	1	9
89	Kernu vald	3	3	129	179	Vormsi vald	1	2	9
90	Tarvastu vald	3	3	128	180	Aegviidu vald	1	1	5

Tabel 3. Talvisel aialinnuvaatlusel TALV 2010 vaadeldud linnuliigid isendite koguarvu järgi Tallinna linnas.

Nr	Liik	Isendite arv	Kohtamispaikade arv	Kohtamisagedus (%)	Keskmine isendite arv vaatluskohas
1	Rasvatihane	772	105	91,3	7,4
2	Rohevint	587	50	43,5	11,7
3	Musträstas	310	100	87,0	3,1
4	Koduvarblane	282	39	33,9	7,2
5	Sinikael-part	282	4	3,5	70,5
6	Hallvares	228	59	51,3	3,9
7	Koduvarblane või põldvarblane	196	21	18,3	9,3
8	Kodutuvi	146	28	24,3	5,2
9	Sinitihane	97	57	49,6	1,7
10	Leevike	93	16	13,9	5,8
11	Põldvarblane	93	15	13,0	6,2
12	Suur-kirjurähn	44	33	28,7	1,3
13	Hakk	40	8	7,0	5,0
14	Höbekajakas	38	12	10,4	3,2
15	Pasknäär	38	17	14,8	2,2
16	Harakas	33	18	15,7	1,8
17	Põhjavint	22	3	2,6	7,3
18	Urvalind	20	2	1,7	10,0
19	Siisike	16	2	1,7	8,0
20	Suurnokk e suurnokk-vint	15	10	8,7	1,5
21	Põhjatihane või salutihane	15	7	6,1	2,1
22	Metsvint	13	3	2,6	4,3
23	Puukoristaja	11	9	7,8	1,2
24	Kalakajakas	11	4	3,5	2,8
25	Tutt-tihane	10	6	5,2	1,7
26	Ohakalind	9	3	2,6	3,0
27	Väike-kirjurähn	7	7	6,1	1,0
28	Pöialpoiss	5	2	1,7	2,5
29	Talvike	5	1	0,9	5,0
30	Naerukajakas	5	2	1,7	2,5
31	Kuldnokk	4	3	2,6	1,3
32	Punarind	4	4	3,5	1,0
33	Muu määramata lind	4	3	2,6	1,3
34	Hallrästas	3	3	2,6	1,0
35	Porr	3	2	1,7	1,5
36	Ronk	3	1	0,9	3,0
37	Künnivares	3	1	0,9	3,0
38	Salutihane e sootihane	2	2	1,7	1,0
39	Musttihane	2	2	1,7	1,0
40	Hallõgija	1	1	0,9	1,0
41	Põhjatihane	1	1	0,9	1,0
42	Hallpea-rähn	1	1	0,9	1,0
43	Kaelusturteltuvi	1	1	0,9	1,0
44	Kanakull	1	1	0,9	1,0
45	Käblik	1	1	0,9	1,0
Kokku:		3477			4,9

Tabel 4. Talvisel aialinnuvaatlusel TALV 2010 vaadeldud linnuliigid isendite koguarvu järgi Tartu linnas.

Nr	Liik	Isendite arv	Kohtamispaikade arv	Kohtamisagedus (%)	Keskmine isendite arv vaatluskoahas
1	Rohevint	379	29	69,0	13,1
2	Rasvatihane	177	36	85,7	4,9
3	Koduvarblane või põldvarblane	115	7	16,7	16,4
4	Hallvares	105	24	57,1	4,4
5	Põldvarblane	105	21	50,0	5,0
6	Hakk	100	20	47,6	5,0
7	Leevike	78	17	40,5	4,6
8	Koduvarblane	67	11	26,2	6,1
9	Kodutuvi	52	17	40,5	3,1
10	Siidisaba	40	1	2,4	40,0
11	Sinitihane	25	18	42,9	1,4
12	Harakas	13	9	21,4	1,4
13	Puukoristaja	11	8	19,0	1,4
14	Suurnokk e suurnokk-vint	7	7	16,7	1,0
15	Musträstas	6	5	11,9	1,2
16	Hallrästas	5	4	9,5	1,3
17	Pasknäär	5	2	4,8	2,5
18	Põhjatihane või salutihane	4	4	9,5	1,0
19	Suur-kirjurähn	3	3	7,1	1,0
20	Salutihane e sootihane	2	1	2,4	2,0
21	Künnivares	2	2	4,8	1,0
22	Metsvint	1	1	2,4	1,0
23	Raudkull	1	1	2,4	1,0
24	Tutt-tihane	1	1	2,4	1,0
25	Määramata kirjurähn	1	1	2,4	1,0
Kokku:		1305			4,9

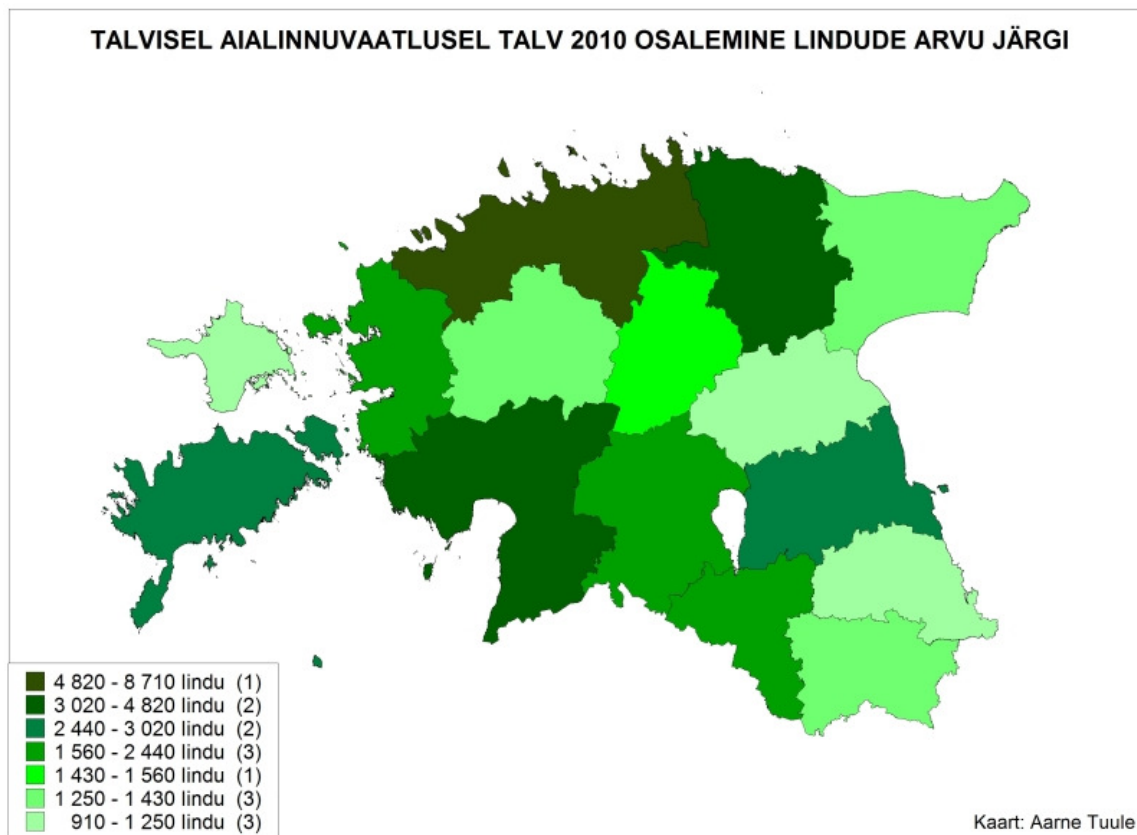
Tabel 5. Talvisel aialinnuvaatlusel TALV 2010 vaadeldud linnuliigid isendite koguarvu järgi Pärnu linnas.

Nr	Liik	Isendite arv	Kohtamispaikade arv	Kohtamisagedus (%)	Keskmine isendite arv vaatluskoahas
1	Rohevint	379	29	69,0	13,1
2	Rasvatihane	177	36	85,7	4,9
3	Koduvarblane või põldvarblane	115	7	16,7	16,4
4	Hallvares	105	24	57,1	4,4
5	Põldvarblane	105	21	50,0	5,0
6	Hakk	100	20	47,6	5,0
7	Leevike	78	17	40,5	4,6
8	Koduvarblane	67	11	26,2	6,1
9	Kodutuvi	52	17	40,5	3,1
10	Siidisaba	40	1	2,4	40,0
11	Sinitihane	25	18	42,9	1,4
12	Harakas	13	9	21,4	1,4
13	Puukoristaja	11	8	19,0	1,4
14	Suurnokk e suurnokk-vint	7	7	16,7	1,0

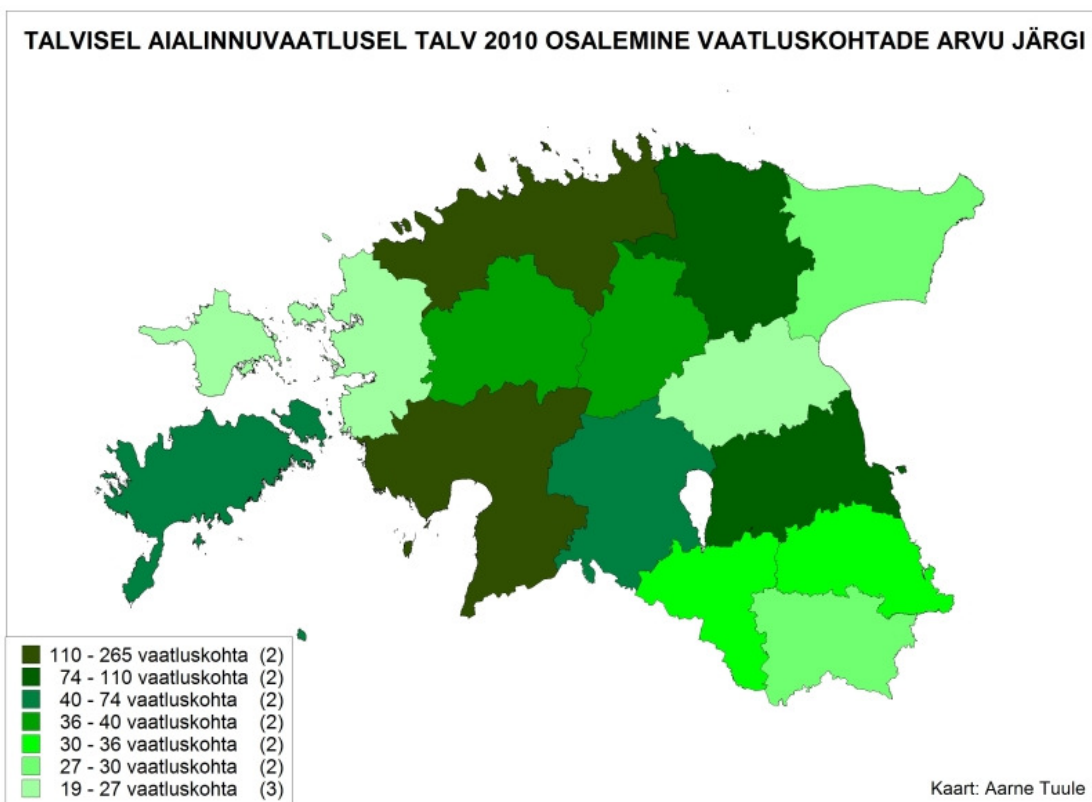
15	Musträstas	6	5	11,9	1,2
16	Hallrästas	5	4	9,5	1,3
17	Pasknäär	5	2	4,8	2,5
18	Põhjatihane või salutihane	4	4	9,5	1,0
19	Suur-kirjurähn	3	3	7,1	1,0
20	Salutihane e sootihane	2	1	2,4	2,0
21	Künnivares	2	2	4,8	1,0
22	Metsvint	1	1	2,4	1,0
23	Raudkull	1	1	2,4	1,0
24	Tutt-tihane	1	1	2,4	1,0
25	Määramata kirjurähn	1	1	2,4	1,0
Kokku:		1305			4,9

Tabel 6. Mõnede talvisel aialinnuvaatlusel osalenud Euroopa riikide tulemuste esikümme liikide üldarvukuse alusel.

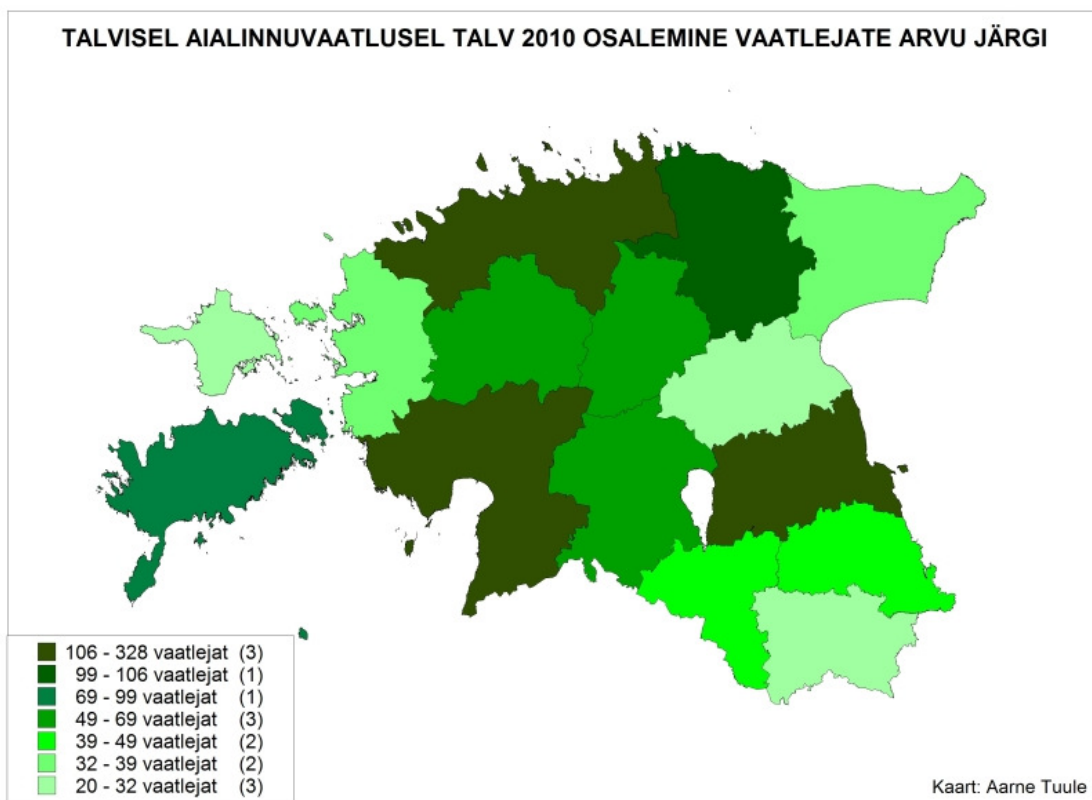
	Eesti	Soome	Rootsi	Norra	Holland	Belgia	Austria
1	Rasvatihane	Talvike	Rasvatihane	Rasvatihane	Koduvarblane	Koduvarblane	Rasvatihane
2	Rohevint	Rasvatihane	Sinitihane	Sinitihane	Musträstas	Rasvatihane	Künnivares
3	Põldvarblane	Sinitihane	Põldvarblane	Harakas	Rasvatihane	Metsvint	Koduvarblane
4	Koduvarblane või põldvarblane	Rohevint	Rohevint	Musträstas	Metsvint	Musträstas	Rohevint
5	Koduvarblane	Koduvarblane	Urvalind	Rohevint	Sinitihane	Kaelus-turteltuvi	Mustvares
6	Hallvares	Põldvarblane	Talvike	Talvike	Kuldnook	Kaelustuvi	Kodutuvi
7	Leevike	Leevike	Harakas	Hallvares	Hakk	Sinitihane	Musträstas
8	Sinitihane	Hakk	Leevike	Koduvarblane	Kaelus-turteltuvi	Kuldnook	Sinitihane
9	Hakk	Harakas	Musträstas	Punarind	Kaelustuvi	Sabatihane	Metsvint
10	Musträstas	Siidisaba	Hakk	Puukoristaja	Punarind	Hakk	Põldvarblane

Joonis 1. Talvisel aialinnuvaatlusel TALV 2010 osalemine lindude arvu järgi maakondade kaupa.

Joonis 2. Talvisel aialinnuvaatlusel TALV 2010 osalemine vaatluskohtade arvu järgi maakondade kaupa.

Joonis 3. Talvisel aialinnuvaatlusel TALV 2010 osalemine vaatlejate arvu järgi maakondade kaupa.

Kokkuvõtte koostanud Aarne Tuule, TALV 2010 koordinaator. E-post aarne@tallinna-loomklubi.ee